

JAVNI DELAVSKI POZIV
VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE

Naslednji sindikati: Sindikat poklicnega gasilstva Slovenije (SPGS), Sindikat delavcev v vzgojni, izobraževalni in raziskovalni dejavnosti Slovenije (VIR), Sindikat delavcev rudarstva in energetike Slovenije (SDRES), Konferenca sindikatov Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, Zavarovalnice Triglav (KS ZSSS, ZT), Območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Gorenjska, Raziskovalni odbor Centra za družbeno raziskovanje (CEDRA) in Sindikat kulture in narave Slovenije (GLOSA)

zahtevamo od Vlade RS:

1. TAKOJŠNJO ZAŠČITO IN VARNOST VSEH DELAVCEV PRED EPIDEMIJO,
2. ZAGOTOVITEV SOCIALNE VARNOSTI VSEM PREBIVALCEM SLOVENIJE,
3. ZAŠČITO DELAVSKIH PRAVIC,
4. UVEDBO 6-URNEGA DELOVNIKA (30 urni delovni teden),
5. TAKOJŠNJO KREPITEV JAVNEGA ZDRAVSTVA IN JAVNE INFRASTRUKTURE (zdravstvo, sociala, telekomunikacije, transport in logistika, šolstvo, kultura, neprofitna stanovanja, nega starejših, študentski in dijaški domovi, samooskrba in ostali podporni sistemi).

1. TAKOJŠNJO ZAŠČITO IN VARNOST VSEH DELAVCEV PRED EPIDEMIJO

Opozarjamo! Ograje in zidovi tovarn, rudnikov, pristanišč, pošt in drugih gospodarskih objektov niso zaščitno sredstvo! Prav nasprotno!

Nesprejemljivo je, da so ukrepi na delovnih mestih obratno sorazmerni z ukrepi, ki veljajo za javno in socialno življenje posameznikov! Na eni strani nenehno stopnjevanje števila in ostrine ukrepov, ki omejujejo svobodo gibanja prebivalstva, kot so prepoved gibanja izven občine, zadrževanje oz. gibanje v zaprtih javnih prostorih le z masko in rokavicami, samoizolacija, prepoved gibanja na odprtem brez opredeljenega namena, na drugi strani pa smo, ironično, priča prav nasprotni situaciji. Namreč delavci v gospodarstvu in na ostalih delovnih mestih so, kljub nekaterim absurdno skromnim ukrepom, praktično popolnoma izpostavljeni tveganju za množično okužbo. Vsi ti delavci se nato iz takšnih situacij dnevno vračajo domov k svojim družinam, kjer le-te izpostavljajo nadaljnjemu širjenju virusa. Zato je očitno, da na ta način Vlada RS epidemije ne bo ustavila, temveč jo bo le podaljšala za nedoločen čas.

Zato odločno zahtevamo da stroka (Nacionalni inštitut za javno zdravje in drugi) določi ukrepe za zmanjšanje tveganj okužbe za celotno gospodarstvo, država pa v skladu s svojimi pristojnostmi prisili vse delodajalce k absolutnemu izvajanju le-teh in ne na račun dodatnega omejevanja svoboščin prebivalstva. Prav tako je potrebno nemudoma zagotoviti vsa potrebna zaščitna sredstva vsem delavcem, ki v času epidemije opravljajo delo in so dodatno izpostavljeni okužbam. V kolikor pa je po mnenju stroke za zaježitev epidemije to potrebno, je potrebno vsa dela, ki niso nujno potrebna za funkcioniranje države in oskrbo prebivalstva, začasno ustaviti.

Dobiček ne sme imeti prednosti pred ljudmi!

2. ZAGOTOVITEV SOCIALNE VARNOSTI VSEM PREBIVALCEM SLOVENIJE, ZAŠČITE DELAVSKIH PRAVIC IN UVEDBA 6 URNEGA DELOVNIKA (30 urni delovni teden)!

S krizo v času epidemije in predvsem po njej se bodo, zaradi pomanjkljivosti socialne države, različne skupine prebivalstva znašle na robu preživetja. Enkratna denarna nadomestila začasne narave, ki so namenjena različnemu spektru prebivalstva ne glede na socialni položaj, ne rešujejo sistemskih problemov socialne varnosti vseh samozaposlenih, honorarnih delavcev, študentov, sezonskih in agencijskih delavcev, delovnih mest, kjer je plača vezana na provizijo in vseh brezposelnih, katerih številke rastejo iz dneva v dan. Potrebno je sistemsko zagotoviti varnost vsem skupinam ljudi v času negotovosti in jim omogočiti dostojno življenje.

Nihče v Sloveniji ne sme biti brez rednega nadomestila in rednega dohodka, nihče v Sloveniji ne sme biti brez zdravstvenega zavarovanja, nihče v Sloveniji ne sme biti brez strehe nad glavo!

Ukrepi, ki ste jih sprejeli, ne bodo zmanjšali števila brezposelnih. Edini pravi ukrep pred višanjem brezposelnosti in povečevanjem bremena na račun socialnih transferjev je takojšnja uvedba 6 urnega delovnika (30 urni delovni teden) kot polnega delovnika. Krajšanje delovnika namreč ne prispeva le k večjemu zadovoljstvu, sreči in uspešnosti zaposlenih, temveč tudi povečuje produktivnost in zmanjšuje bolniško odsotnost delavcev, saj se poveča čas, ki ga lahko namenijo prostočasnim dejavnostim. S tem ukrepom bi kljub epidemiji ohranili številna delovna mesta, številne brezposelne bi lahko na novo zaposlili in obenem bi delavci obdržali delo navkljub modernim procesom digitalizacije in robotizacije. Plačilo delavcev je ob tem prehodu potrebno ohraniti na enaki ravni kot prej.

V času epidemije se od vseh prebivalcev zahteva odgovorno, solidarno in enotno delovanje in predvsem skrb eden za drugega. Toda kljub temu so nekateri delodajalci trenutno situacijo in medijsko nepozornost podlo izkoristili za obračunavanje z delavci. Delavcem vsiljujejo sporazumne odpovedi, odpuščajo tako domače kot predvsem tuje delavce v vseh najbolj prizadetih panogah, z odpuščanjem grozijo sindikalistom ter napadajo sindikalno delovanje (Lidl, Javno komunalno podjetje Prodnik). Prav tako nam prihajajo na ušesa želje delodajalcev in kapitala iz Gospodarske zbornice Slovenije po ohranitvi dobičkov na račun poseganja v delavske pravice v okviru delavske zakonodaje in kolektivnih pogodb; izplačevanje bonov namesto regresa, ukinitve odpravnin idr. – vse to pod pretvezo »reševanja gospodarstva«.

Jasno sporočamo, da napadov na obstoječe pravice delavcev, delavsko zakonodajo, kolektivne pogodbe in obračunavanj s sindikalisti ter sindikalnim delovanjem ne bomo dovolili!

Pri tem nas nobena odredba ali enostranska sprememba zakonodaje ne bosta ustavili!

3. TAKOJŠNJO KREPITEV JAVNEGA ZDRAVSTVA IN JAVNE INFRASTRUKTURE (zdravstvo, sociala, telekomunikacije, transport in logistika, šolstvo, kultura, neprofitna stanovanja, nega starejših, študentski in dijaški domovi, samooskrba in ostali podporni sistemi)

Grozljivi prizori iz tujine (Španija, Italija, ZDA), kjer je večina zdravstva privatiziranega, nedvoumno kažejo na zgrešenost pričakovanja, da bodo tisti, katerih cilj je ustvarjanje dobička, dobro poskrbeli za vsakogar, ki potrebuje zdravniško oskrbo in da bodo denar namenili v preventivne namene. Zato je jasno, da le močan javni zdravstveni sistem omogoča ustrezen odziv na krizne razmere.

Zdravstveno in negovalno osebje (vključno z osebjem v domovih za starejše) je v dani situaciji zelo obremenjeno in po zadnjih raziskavah tudi med najbolj ogroženimi skupinami. Zato je njihove vrste potrebno maksimalno zaščititi in s posebno odredbo nujno kadrovsko okrepiti z vsemi razpoložljivimi potenciali (študenti medicinske in zdravstvene stroke, zasebniki, koncesionarji, itd.). Prav tako je potrebno, v pripravi na morebitne visoke potrebe po hospitalizaciji obolelih, nujno zagotoviti dodatne postelje v obstoječih bolnišnicah in povečati kapacitete postelj na intenzivnih negah z vso pripadajočo opremo kot so npr. respiratorji. Možnost zagotovitve dodatnih bolnišničnih kapacitet je nujno takoj zagotoviti v objektih, ki lahko omogočijo ustrezno nastanitev obolelih (npr. dvorane, hoteli in drugi turistični objekti, ne glede na lastništvo, posebej v bližini obstoječih zdravstvenih ustanov). Večji delež BDP-ja je potrebno nameniti zdravstvu, gradnji bolnic in kadrovski okrepitvi zdravstvenega osebja. Pri tem je potrebno končno transparentno urediti javno naročanje brez vmesnih posrednikov, povečati pravice zdravstvenega zavarovanja, le-tega vrniti v javno upravljanje ter regulirati cene vseh zdravil, medicinskih pripomočkov in ostalih izdelkov.

V času epidemije je potrebno tudi nujno preprečiti »vojno (krizno) zaslužkarstvo«, zato je nujen ukrep, ki bi vsem trgovcem do preklica prepovedal dvig cen, tisti pa, ki so cene že dvignili, jih morajo vrniti na "predkrizno" raven.

V danih razmerah lahko opazujemo, kako pomembno je javno šolstvo in enotno vsedrjavno vodeno učenje na daljavo in kako pomembna je kultura. Kako pomemben je javni poštni servis, na katerega so številna podjetja v teh trenutkih prevalila breme krize. Šele zdaj vidimo, kako pomembne so kmetijske površine in samooskrba s hrano, dobra javna cestna in železniška infrastruktura in koliko pomenita javni prevoz ter javno pristanišče. Kako pomembna so javna energetska podjetja in javni rudnik, ki dnevno skrbi za to, da imamo nemoten dostop do elektrike. Kako pomembne so javne komunalne in vodooskrbne storitve. Kako pomembni so javni domovi za nego starejših in kako pomemben je javni pokojninski sistem, temelječ na medgeneracijski solidarnosti. Naša družba je namreč vredna le toliko, kolikor je vreden in zaščiten njen najšibkejši člen.

Zdaj se tudi vidi, kako pomembna so delovna mesta medicinske sestre, strežnice, varnostnika, čistilke, poštarja, trgovke, komunalnega delavca, rudarja, luškega delavca, gasilca, voznika tovornjaka in drugih. Te ljudi je potrebno izdatno nagraditi. Ampak ne samo začasno, temveč trajno! Brez njih ne bi zmogli in brez njih bi bila naša življenja v času epidemije popolnoma drugačna.

Zavedamo se, da bodo protikrizni ukrepi predstavljali veliko finančno obremenitev za državni proračun, prav zato morajo biti podvrženi absolutni transparentnosti porabe davkoplačevalskega denarja. Ob vsem tem mora država javno objaviti vir sredstev za potrebe reševanja krize. Ne želimo in ne bomo ujetniki vašega zadolževanja še naslednja desetletja in ne bomo dovolili ponovnega zategovanja pasov na račun delavstva in prebivalcev Slovenije!

Za odplačevanje dolga kakršnakoli privatizacija javne infrastrukture in javnih sistemov, javnih podjetij ali javnih dobrin, ne pride v poštev!

V Ljubljani, Velenju, Kranju, 9. 4. 2020

Sekretar SPGS: David Švarc **Sekretarka VIR:** Ana Jakopič **Predsednik SDRES:** Asmir Bećarević

Sekretar KS ZSSS, ZT: Mile Zukić

Sekretar OO ZSSS Gorenjske: Matej Jemec

Raziskovalni odbor CEDRA

Predsednik GLOSA : Mitja Šuštar

